

Utdelning av medel i små aktiebolag och förtäckt dividend

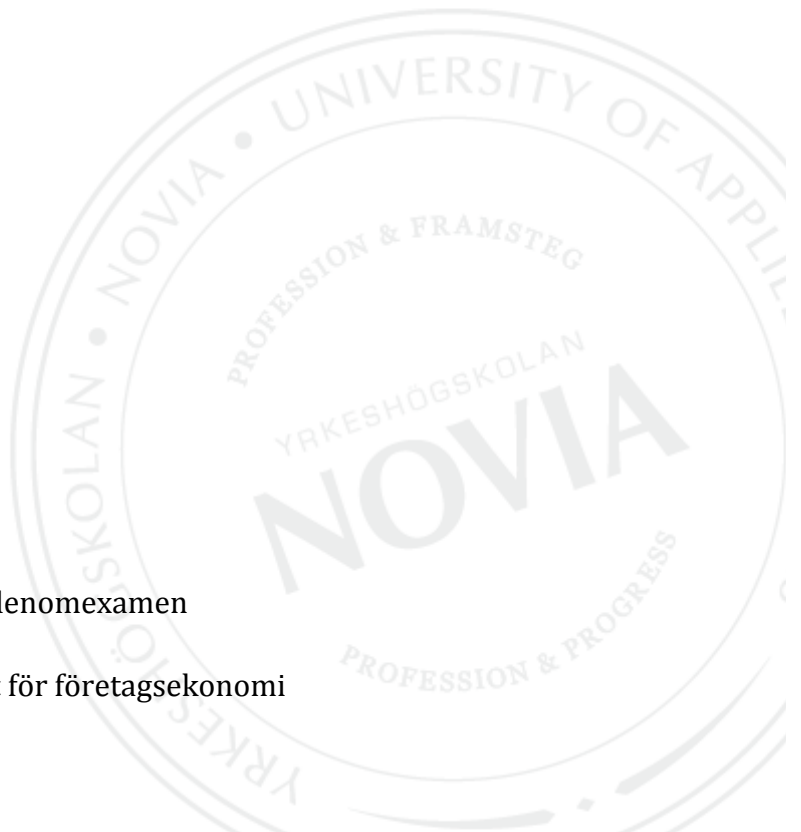
Konsekvenser och myndighetsperspektiv

Ann-Marie Fyrvall

Examensarbete för tradenomexamen

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

Raseborg 2014

EXAMENSARBETE

Författare: Ann-Marie Fyrvall
Utbildningsprogram och ort: Företagsekonomi, Raseborg
Inriktningsalternativ: Redovisning
Handledare: Inger Tallgård

Titel: Utdelning av medel i små aktiebolag och förtäckt dividend - Konsekvenser och myndighetsperspektiv

Datum: 11.11.2014

Sidantal: 26

Bilagor : 2

Abstrakt

Detta examensarbete behandlar utdelning av medel i små aktiebolag, förtäckt dividend, dividendbeskattning, skattepåföljder vid förtäcktdividend och skatterevision.

Syftet med detta examensarbete är att undersöka vilken kunskap små aktiebolag har om vilka möjligheter det finns att dela ut medel eller förmåner från bolaget. Finns det en benägenhet att dela ut medel olagligt (detta kallas förtäckt dividend)? Vilka är konsekvenserna?

Den teoretiska delen i arbetet behandlar utdelning av medel i små aktiebolag, på vilka sätt ett bolag kan dela ut medel och vilka förmåner som kan betraktas som förtäckt dividend. Dessutom behandlas skattepåföljder. Teoridelen innehåller också rättsfall för att förtydliga innebörden och påföljderna av förtäckt dividend.

Den empiriska delen i arbetet består av intervjuerna med respondenter som i sitt arbete kommer i kontakt med små aktiebolag. Intervjuerna bestod av öppna frågor som kunde besvaras fritt.

Ett aktiebolag regleras av aktiebolagslagen som ger strikta regler för det sätt på vilket ett aktiebolag kan dela ut vinstmedel ur bolaget. Sker det på andra sätt än vad lagen säger är det otillåtna utbetalningar. Resultatet av arbetet påvisar att bolagen är mycket väl insatta i vad aktiebolagslagen stipulerar. Dock visar den påfallande stora mängden rättsfall att förtäckta förmåner i många fall förekommer.

Språk: Svenska Nyckelord: aktiebolag, förtäckt dividend, dividendbeskattning, skattepåföljd, skatterevision

BACHELOR'S THESIS

Author: Ann-Marie Fyrvall
Degree programme: Business Administration, Raseborg
Specilization: Accounting
Supervisor: Inger Tallgård

Title: Distribution of funds in small limited companies and disguised dividends - Consequences and authority perspective

Date: 11 November 2014 Number of pages: 26 Appendices: 2

Abstract

My thesis deals with the distribution of funds in small limited companies, disguised dividends, taxation of dividends, tax effects due to disguised dividends and tax audits.

The purpose of this thesis work has been to examine the level of knowledge in small limited companies (with up to three shareholders), regarding their ways of distributing funds from the company.

Is there a proneness to distribute funds illegally by so called disguised dividends and if so - what are the consequences?

The theoretical part of this thesis deals with the distribution of funds from small companies, i.e. the ways in which funds may be distributed, the benefits that might be regarded as disguised dividends, and the taxation consequences. The theoretical part also contains extracts from authentic legal proceedings. These illuminate the significance and consequences of disguised dividends. The empiric part is based on interviews with respondents who are in contact with small limited companies in their daily work. The interviews consisted of open questions to be answered in a free form.

A limited company is restricted by the companies act, which gives strict rules regarding the ways in which such a company may share its funds. If this is done in any other way the disbursements are illegal.

The conclusion of this work is that small limited companies have good knowledge of what is stipulated by the law. Nevertheless, considering the strikingly big amount of legal proceedings, it seems that many companies give disguised benefits to their shareholders.

Language: Swedish Key words: limited company, disguised dividend, taxation of dividends, tax audit

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
1.1 Syfte och avgränsning	1
1.2 Problemformulering och forskningsfrågor.....	2
2 Utdelning av medel i aktiebolag.....	3
2.1 Vinstsyfte	3
2.2 Eget kapital i aktiebolag.....	4
3 Förtäckt dividend	6
3.1 Förmånstagare	8
4 Beskattningen och skattepåföljder	10
4.1 Dividendbeskattningen	10
4.2 Skattepåföljder vid förtäckt dividend	12
4.3 Förhandsavgörande av beskattning.....	13
4.4 Skattebesvärsförfarande.....	14
5 Skatterevision.....	16
5.1 Granskningsprocessen.....	17
6 Undersökning	18
6.1 Intervjuresultat.....	19
6.2 Analys och kritisk granskning	22
7 Slutsatser och sammanfattning	24
Källförteckning	26
Bilaga 1 Intervjufrågor	29
Bilaga 2 Rättelseyrkande till skatterättelsenämnden (3308r)	30

1 Inledning

Syftet med ett aktiebolag är att bereda vinst åt aktieägarna. För att kunna betala ut medel ur ett aktiebolag krävs det att aktiebolagslagen följs. Lagen är strikt gällande vilka möjligheter det finns att dela ut medel till aktieägarna i ett aktiebolag. Allmänt kan man säga att utdelning av medel främst sker genom vinstutdelning. I aktiebolag delas dividend ut till aktieägarna från bolagets överskott. Detta beslut fattas av bolagsstämman och vanligtvis sker det genom utbetalning av pengar. Här gäller det att minnas att alla aktieägare är likvärda och vinstutdelningen sker med samma värdering. Att dela ut medel i strid med aktiebolagen är inte tillåtet och har konsekvenser.

Mitt intresse för aktiebolag väcktes då jag fick tillgång till några aktier i ett onoterat aktiebolag. Jag hade då möjlighet att gå på bolagsstämman och jag fick också utdelningen på mina aktier i form av dividend. I samband med detta kom frågor upp som hur ett aktiebolag fungerar och vad det finns för möjligheter för aktiebolag att dela ut medel och om det delas ut medel från bolag olagligt.

Jag valde att i detta examensarbete skriva om utdelning av medel i små aktiebolag, dividendutdelning, förtäckt dividend, skattepåföljder vid förtäckt dividend och skattebesvärförfarande. Jag har valt att se det ur dividendmottagarens synvinkel.

1.1 Syfte och avgränsning

Syftet med examensarbetet är att undersöka hur stor kunskap små aktiebolag har om vilka möjligheterna de har att dela ut medel ur bolaget och om det finns en benägenhet att olagligt dela ut medel ur bolaget, så kallad förtäckt dividend. För att få svar på hur stor kunskap ägarna i små aktiebolag har om möjligheterna till att dela ut medel ur bolaget har jag valt att använda en kvalitativ undersökningsmetod genom intervjuer. Frågorna i undersökningen är öppna frågor som kunde besvaras fritt. De

respondenter som är med i undersökningen är utvalda för att de i sitt arbete kommer i kontakt med små aktiebolag och deras ägare, är ägare eller har från myndighetsperspektiv erfarenhet av utdelning av medel i aktiebolag.

Jag har valt att avgränsa examensarbetet till små onoterade aktiebolag med en till tre ägare, eftersom förtäckt dividend oftast förekommer i små aktiebolag och närmast i aktiebolag med en ägare. Jag har även valt att inte ta med kringgående av skatt i allmänhet utan enbart fokusera på förtäckt dividend.

1.2 Problemformulering och forskningsfrågor

I små aktiebolag med aktieägare som lever för sitt bolag och av sitt bolag finns få möjligheter att betala ut medel ur bolaget. Dessa möjligheter begränsas till dividend, utdelning av övrigt fritt kapital såsom fonden för inbetalt fritt eget kapital, sänkning av aktiekapital och inlösen av aktier. När enskild näringsidkare ändrar bolagsform till aktiebolag bör ägaren vara medveten om att privat uttag inte längre är tillåtet och att aktiebolaget strikt reglerar möjligheten till utdelning av medel från bolaget. Flexibiliteten försvinner för aktieägaren medan andra fördelar kan finnas igen med den nya bolagsformen aktiebolag.

Forskningsfrågorna i detta arbete är:

- Finns kunskap hos aktieägare i små aktiebolag om hur medel eller förmåner kan delas ut
- Är uppkomsten av förtäckt dividend känt för aktiebolags ägare
- Vilka är konsekvenserna vid förtäckt dividend och är de kända för aktieägarna

2 Utdelning av medel i aktiebolag

Aktiebolag regleras genom lagen om aktiebolag (21.7.2006/624). Lagen innehåller de centrala principerna för aktiebolagets verksamhet såsom bolagsbildning, aktier, förvaltning, bokslut, finansiering och utbetalning av bolagets medel. Lagen innehåller också riktlinjer för ändring av bolagsstruktur, upplösning av bolag samt påföljder och rättsskydd. Aktiebolag indelas i privat aktiebolag och publikt aktiebolag (ABL 1 kap § 1). Aktier i ett publikt aktiebolag är noterade på börsen och aktierna kan köpas och säljas på aktiemarknaden. Ett privat aktiebolag är ett onoterat bolag och bolagets aktier kan inte tas upp till handel på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument vilket aktierna i ett publikt aktiebolag kan.

2.1 Vinstsyfte

Syftet med aktiebolagets verksamhet är att bereda vinst åt aktieägarna om det inte föreskrivs annat i bolagsordningen (ABL 1 kap. 5 §). När det gäller likställighet mellan aktieägarna medför alla aktier lika rätt i bolaget, om inget annat anges i bolagsordningen. Bolagsstämman, styrelsen, verkställande direktör eller eventuellt förvaltningsråd får därmed inte fatta beslut eller göra något som ger en aktieägare eller någon annan fördel och som samtidigt är till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare. (ABL 1 kap. 7 §). I aktiebolagslagens andra del och 13 § finns dessutom likställighetsprincipen som anger att bolagsstämman inte får fatta beslut som strider mot likställighetsprincipen i 1 kap. 7 §.

Aktiebolagslagen grundar sig alltså på att alla aktier medför lika rätt i bolaget, majoritetsprincipen och att aktierna kan överlåtas utan begränsningar. Aktiebolagslagen är en flexibel lag för aktiebolaget. De tvingande regleringarna är få och för bolaget ges det då möjligheter att själv bestämma reglerna. De regleringar som är tvingande till formen i aktiebolagslagen skyddar minoritetsägare och borgenärer. En aktieägare svarar inte för bolagets skulder utan endast med det investerade aktiekapitalet. Vinstutdelningen och annan fördelning av medel regleras i huvudsak för att säkra aktiebolagets aktiekapital och annat bundet kapital och försäkra sig om bolagets fortsatta verksamhet. (Raunio, Romppanen, Ukkola, Kotiranta, 2010, s. 11)

Ett aktiebolags medel kan endast betalats ut enligt vad som föreskrivs i aktiebolagslagen. För att kunna betala ut medel ur ett aktiebolag bör bolaget vara registrerat. Aktiebolagets vinstmedel kan utbetalas som dividend. Utbetalning från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet kan genom bolagsstämmobeslut betalas ut. Minskning av aktiekapitalet eller förvärv och inlösen av egna aktier kan även utgöra utbetalning av medel. Medel utbetalas också då det sker en upplösning eller avregistrering av bolaget om det finns tillgångar kvar i bolaget. Aktiebolag kan också ha ett annat syfte än att bereda vinst åt aktieägarna till exempel i form av gåva till ett allmännyttigt ändamål. Olagliga utbetalningar av medel är sådana affärshändelser som ekonomiskt minskar bolagets tillgångar eller ökar skulderna.

(ABL Del IV 13 kap 1§)

2.2 Eget kapital i aktiebolag

Enligt aktiebolagslagen indelas det egna kapitalet i ett aktiebolag i bundet eget kapital och fritt eget kapital. I det bundna egna kapitalet ingår aktiekapitalet, värderingsfonder, uppskrivningsfond, fonden för verkligt värde och omvärderingsfonden. (Tomperi, 2012, s. 125). Övrigt eget kapital utgörs av fritt eget kapital där den balanserade vinsten från tidigare räkenskapsperioder samt räkenskapsperiodens vinst eller förlust ingår. Utdelningsbara medel räknas från fritt eget kapital och kan användas för dividendutdelning till aktieägarna.

Fria fonder så som fonder för inbetalt fritt eget kapital ingår i gruppen fritt eget kapital. Med stöd av bolagsstämman kan en del av teckningspriset för nya aktier tas upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital.

Aktiebolag skall ha ett aktiekapital som för ett privat aktiebolag skall vara minst 2 500 euro och för ett publikt aktiebolag minst 80 000 euro. (ABL 1kap 3§). I bolagsordningen framgår hur stort aktiekapitalet skall uppgå till. Det kan även anges som ett minimikapital och ett maximikapital. Det belopp som inte upptagits som aktiekapital för nya aktier vid aktieemission har tagits upp i överkursfonden. Uppskrivningsfonden är ett motkonto till uppskrivningen av värdet på jord- eller vattenområde eller ett värdepapper som hör till bestående aktiva. (Bokföringslagen 5 kap 17 §). Fonden för verkligt värde kan ingå i det bundna egna kapitalet och företaget kan använda sig av den posten för värdering av sina finansiella instrument.

I fonden för fritt eget kapital som ingår i fritt eget kapital kan till exempel upptas teckningspriset för nya aktier som inte tas upp i aktiekapitalet. Fonden kan inte användas för dividendutdelning. Utdelning från fonden för fritt eget kapital till aktieägarna kan endast ske med stöd av ett beslut på bolagsstämman eller genom en bestämmelse i bolagsordningen eller annan överenskommelse. (Tomperi, 2012, s. 125-126)

I del IV kapitel 13 stadgas om utbetalning av bolagets medel. I första paragrafen anges utbetalningssätt, d.v.s. hur bolagets medel kan utbetalas till aktieägarna. Aktiebolagets medel kan bara utdelas enligt följande:

1. Utbetalning av vinst i form av dividend vilket är det vanligaste sättet för ett aktiebolag att dela ut vinst på. Aktiebolagets styrelse ger förslag om utdelning av vinst och bolagsstämman bestämmer om utdelningen. (ABL 13 kap 1§)
2. Utbetalning från fond som hänförs till det fria eget kapitalet. Även här är det bolagsstämman som beslutar om utbetalning av medel från fonden.(ABL 13 kap 1§)
3. Som en minskning av aktiekapitalet enligt aktiebolagen¹⁴ kap. Bolagsstämman kan besluta om utbetalning av aktiekapitalet eller minskning av aktiekapitalet. Beloppet kan överföras till fond för fritt eget kapital eller användas till att täcka förlust som det inte finns fritt eget kapital till. I beslutet skall det belopp eller maximibeloppet nämnas med vilket aktiekapitalet skall minskas och till vad det skall användas till.(ABL 14 kap 1§)
4. Som förvärv och inlösen av egna aktier enligt aktiebolagslagen 3 och 15 kap Aktiebolaget kan besluta om att förvärva egna aktier eller besluta om aktieägare skall överlåta sina aktier vederlagsfritt eller mot vederlag till bolaget. Aktiebolagets kan också ta emot egna aktier som pant.(ABL 15 kap 1§)

5. Efter upplösning och avregistrering av bolaget enligt aktiebolagen 20 kap om det finns tillgångar kvar i bolaget efter likvidation. (ABL 1 kap 5§, del IV 13 kap 1§)

Ifall ett aktiebolag delar ut medel ur bolaget på annat sätt än som beskrivs i aktiebolagslagen är det frågan om olaglig utdelning av medel. (ABL 13 kap 1§) Det är även olagligt att dela ut medel utan styrelsens förslag eller besluta om utdelning av medel fast man vet att aktiebolaget är insolvent eller att utdelningen orsakar insolvens.(ABL 13 kap 2§)

3 Förtäckt dividend

Enligt lagen om beskattningsförfarande (470/1998) 29 § avses med förtäckt dividend en sådan förmån av penningvärde som ett aktiebolag på basen av delägarskap utbetalar till förmån för sin delägare eller en anhörig till delägaren. Genom prissättning som väsentligt avviker från det som är brukligt eller om förmånen ges vederlagsfritt kan man anse att det handlar om förtäckt dividend. Med förtäckt dividend avses också medel som utdelas genom förvärv eller inlösning av egna aktier eller nedsättning av aktiekapitalet, reservfonden eller överkursfonden i syfte att undgå skatt på dividend.

Huvudregeln när medel betraktas som förtäckt dividend är att det handlar om sådana medel som ett aktiebolag delar ut. Grunden för när en förmån betraktas som förtäckt dividend är att mottagaren skall vara delägare själv eller han/hennes anhörig. Bestämmelsen om förtäckt dividend kan även tillämpas när medel betalas till andra samfund så att deras delägare eller medlemmar erhåller en förmån. Det kan även röra sig om förmåner som andra bolagsformer såsom ett andelslag eller ekonomisk förening har delat ut. Men i praktiken förekommer förtäckt dividend mera sällan i andra samfund än i aktiebolag.(Skatt.fi, *Förtäckt dividend*)

För att kunna klassa en förmån som förtäckt dividend förutsätter det enligt lagparagrafen att prissättningen väsentligt skall avvika från det normala. Kan inte det gängse värdet definieras på ett tydligt sätt så skall väsentligheten i värdet avgöras.

Jämförelsepriset har en stor påverkan när väsentligheten avgörs. Om skillnaden mellan det gängse värdet som skattemyndigheterna har och det gängse värde som parterna har är obetydlig så får inte skattemyndigheterna använda skattemyndigheternas gängse värde som skattegrund. Beskattningsmässigt är det inte en allmän förutsättning för beskattningen av förtäckt dividend att förmånen överförs med avsikt att överföra bolagets medel till delägare. Det kan även tillämpas på oavsiktlig prissättnings fel eller oberoende av avsikten på överföringen av bolagets medel. (Skatt.fi, *Förtäckt dividend*)

Skattemyndigheterna kan ingripa då det finns misstanke om att aktiebolaget har delat ut förtäckta förmåner mellan aktiebolaget och dess aktieägare. Några exempel på förmåner:

- Det kan röra sig om att ägaren använder sig av bolagets egendom för privatbruk utan att förmånen har tagits upp som naturaförmån i lönebokföringen.
- Det har skett affärshändelser mellan bolaget och bolagets aktieägare där aktieägaren eller bolaget har betalat överpris eller underpris.
- Bolaget har gett lån till aktieägaren utan att det gjorts upp en plan för återbetalning eller att aktieägaren inte har medel för att återbetala lånet. (Raunio m.fl., 2010, s145)

För en aktiebolagsägare som arbetar i bolaget är det en viktig förmån att erhålla lön. Lönen är en penningmässig förmån som kan till sin natur värderas till förtäckt dividend om det inte finns någon grund för utbetalningen. En aktiebolagsägare kan lyfta lön i pengar eller som naturaförmån från bolaget baserat på sin arbetsinsats i bolaget. Lönen kan inte lämnas kvar i bolaget olyft för att i ett senare skede lyfta den som dividend baserad på arbetsinsats. Vinst kan endast lyftas som dividend baserat på det antalet aktier en aktieägare har. (Raunio m.fl., 2010, s152)

3.1 Förmånstagare

Mottagare av en förmån som bedöms som förtäckt dividend kan vara delägaren själv eller hans/ hennes anhörig. Vem som räknas till anhörig med stöd av lagen avgörs från fall till fall. De faktorer som påverkar sambandet är den ekonomiska kopplingen som även kan utgöra att parterna är samboende. (Skatt.fi, *Förtäckt dividend*). Följande rättsfall finns kring samboförhållande och förtäckt dividend:

Eftersom förmånen i första skedet hade tillfallit delägarens sambo, ansågs bolaget ha givit en delägares anhörig en förmån såsom avses i 29 § 1 mom. Den enda delägaren i bolaget, A, kunde beskattas för förtäckt dividend med anledning av de medel som hade lyfts ur bolagets kassa. HFD 2.8.2007 liggare 1893 (2007:52)

Förutsättningen för att beskatta en förmån som förtäckt dividend är att delägarskapet skall vara betydelsefullt så att delägaren har kunnat påverka de förmåner som bolaget ger till delägare och personal. Det kan vara till exempel som bolagsman i styrelsen. Aktieägare som äger en liten mängd aktier i större bolag har oftast ingen möjlighet att kunna påverka uppkomst av förtäckt dividend och då uppstår inte risken för förtäckt dividend

Ett annat exempel på rättsfall gällande förtäckt dividend är följande: *Privatuttag som en bolagsman hade gjort i samband med ombildningen av ett öppet bolag till aktiebolag ansågs vara förtäckt dividend till den del som uttagen hänförde sig till det öppna bolagets realiserade vinst. HFD 9.8.2000 liggare 2116 (2000:50).*

En annan förutsättning för uppkomst av förtäckt dividend är alltså att förmånen skall vara av penningvärde och har överförts från bolaget till delägaren. Delägaren skall då ha fått förmånen på grund av sin status som bolagsman. Har bolagsman enbart gett kapitallån, andra lån eller optionslån till bolaget eller är enbart innehavare av optionsrätt som berättigar till aktieanskaffning men inte delägare så kan inte förmån utgöra förtäckt dividend. (Skatt.fi, *Förtäckt dividend*)

Ett exempel på köp av mark som var ämnat mellan två bolag men där det ena bolaget inte ännu var registrerat: *Den enda aktieägaren i ett bostadsaktiebolag hade av bolaget köpt ett outbrutet område för ett under bildning varande bolags räkning. Vid beskattningen för det år under vilket köpet hade ägt rum kunde till aktieägarens inkomst hänföras som förtäckt dividend skillnaden mellan områdets gängse pris och det pris som aktieägaren betalat. Det var inte härvid något hinder att det nya bolaget hade bildats först efter skatteårets utgång HFD 1991 B 546.*

Ett aktiebolag kan även överföra förmåner till ett annat aktiebolag, såsom exempelvis till ett systerbolag. Det kan då handla om en delägare som gett förmån till ett annat bolag som då också är delägare och bolagsman i det första bolaget och därmed drar nytta av förmånen. (Skatt.fi, *Förtäckt dividend*). Ett exempel på detta är följande:

Ett aktiebolag har gett räntefrihet till sitt systerbolag som är ett bostadsaktiebolag. Genom räntefriheten kunde bostadsaktiebolaget sänka vederlaget som uppburits av bostadsaktiebolagets delägare och det har kommit till förmån av aktiebolagets delägare. Aktiebolagets delägare är samtidigt delägare i bostadsaktiebolaget. Räntan som inte har uppburits har inte varit skälig vid fastställande av aktiebolagets inkomster. HFD 1985 I 54

(Skatt.fi, *Förtäckt dividend*)

Ges en förmån till hela personalen eller specifikt till en viss grupp av personalen så uppstår det inte förtäckt dividend. Lön som betalats ut i pengar och överskrider den normala lönenivån skall inte beaktas som en förmån av karaktären förtäckt dividend fast det betalas ut till en delägare baserat på delägarskap. I detta fall skall inte beskattning för förtäckt dividend tillämpas. Beskattningen och skattepåföljden på lönebetalningen är högre än skattepåföljden på dividendutdelning.

HFD 1981 II 551: Aktiebolag hade förvärvat egna aktier vid fusion. Bolaget bjöd ut aktierna vilkas beskattningsvärde var 340 mk, till ha sin personal att köpas till ett pris av 250 mk per aktie. Anställd som redan förut ägde aktier i bolaget erhöll inte förtäckt dividend när han köpte aktier till nämnda pris.

Har det utbetalts lön utan att det funnits någon grund för löneutbetalning och mottagaren är delägare eller familjemedlem och ingen av dem har utfört något arbete i bolaget, är det frågan om beskattning av förtäckt dividend. Det kan även gälla lön som utbetalas till delägarens minderåriga barn. (Skatt.fi, *Förtäckt dividend*)

4 Beskattningen och skattepåföljder

Delägare i ett aktiebolag beskattas först då de lyfter inkomst från aktiebolaget. Det kan gälla inkomst i form av lön eller dividender. För det aktiebolag som delar ut dividend medför inte dividendutdelningen skattepåföljder.

(Skatt.fi, *Inkomstbeskattning-aktiebolag och andelslag*)

I detta kapitel tas först upp hur dividender beskattas för att sedan undersöka skattepåföljderna vid förtäckt dividend.

4.1 Dividendbeskattningen

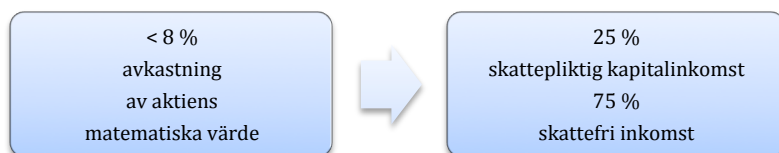
Skattepliktig kapitalinkomst är avkastning av egendom, vinst genom egendomsöverlåtelse eller annan inkomst av egendom. Det kan gälla vinst av egendomsöverlåtelse eller annan inkomst som har kommit från egendom.

Till kapitalinkomster räknas inkomst av ränta, dividendinkomst, hyresinkomst och vinstandelar. För kapitalinkomster skall skatt betalas till staten. (ISkL, 1 kap 1§, III avd 2 kap 32§)

Dividender som utbetalas från ett aktiebolag till en fysisk person eller dödsbo från ett onoterat bolag indelas i kapitalinkomst och förvärvsinkomst. Av dividenden utgör 25 procent skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent skattefri inkomst till den del som dividendbeloppet motsvarar en årlig avkastning på högst 8 procent av aktiens matematiska värde. (ISkL III avd 2 kap 33b§)

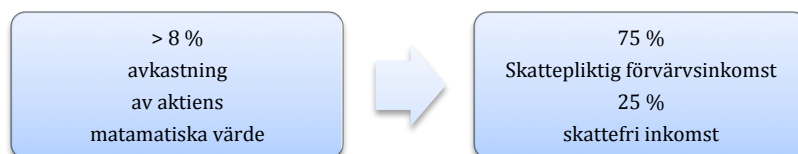
Det matematiska värdet på en aktie fås genom att bolagets granskade nettoförmögenhet divideras med bolagets aktier. Nettoförmögenheten fås genom att subtrahera bolagets skulder från bolagets tillgångar. Till grund för uträkningen används alltid balansräkningen för den räkenskapsperiod som gått ut under det

föregående året som dividenden har kunnat lyftas. (Skatt.fi, *Dividender från ett onoterat bolag*)

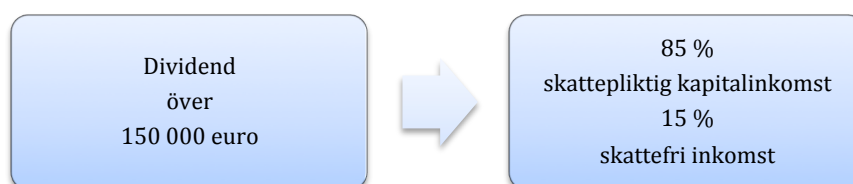
Figur 1, Dividend avkastning högst 8 % av aktiens matematiska värde

Den del av dividenden som överstiger 8 procent årlig avkastning av aktiens matematiska värde utgör förvärvsinkomstdividend. Av förvärvsinkomstdividenden utgör 75 procent skattepliktig förvärvsinkomst och 25 procent skattefri inkomst. (ISkL III avd 2 kap 33b§)

Figur 2, Dividend avkastning över 8 % av aktiens matematiska värde

Skulle dividendtagarens sammanlagda belopp av dividender under skatteåret överskrida 150 000 euro ska det överskridande beloppet utgöra 85 % skattepliktig kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst. Detta gäller f.r.om år 2014. (ISkL III avd 2 kap 33b§)

Figur 3, Dividend över 150 000 euro

4.2 Skattepåföljder vid förtäckt dividend

För förtäckt dividend som en fysisk person eller ett dödsbo erhåller är 75 procent skattepliktig förvärvsinkomst och 25 procent skattefri inkomst. (ISkL III avd 2 kap 33d §) Här är det ingen skillnad om bolaget är onoterat eller noterat eller var bolagets hemstat ligger. Förtäckt dividend utgör inte till någon del kapitalinkomst. (Skatt.fi, *Dividender*)

Om det redan har påförts skatteförhöjning för oegentlighet kan det inte väckas ett nytt åtal för samma förseelse. (Strafflag 29 kap 11§) Principen är "*ne bis in idem*" i beskattningen och det betyder "rätt att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott" (Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 50) Endast en fysisk person eller en fysisk person som är direkt ansvarig kan påföras skatteförhöjning och stå i strid med förbudet "*ne bis in idem*" och då inte straffas för samma sak två gånger. (Skatt.fi, *Principen ne bis in idem och beskattningen: man får inte straffas två gånger för samma sak*)

Ett exempel på rättsfall där principen *ne bis in idem* tillämpas: *A hade 2.3.2009 påförts skatt och skatteförhöjningar för skatteåren 2005 och 2006 och 7.9.2009 för skatteåret 2007 på grund av arrangemang med förtäckt dividend. Åklagaren yrkade genom ett åtal som blev anhängigt 28.6.2011 att A på grund av samma arrangemang skulle dömas till straff för grovt skattebedrägeri. A hade helt och hållet betalat skatterna och skatteförhöjningarna innan åtalet blev anhängigt. Tidsfristen för att begära rättelse beträffande skatteåret 2005 hade löpt ut 31.12.2011 och A hade inte överklagat. A uppgav att han inte heller hade för avsikt att överklaga beträffande de andra skatteåren. Av de skäl som framgår av avgörandet ansåg Högsta domstolen att åtalet inte kunde tas upp till prövning.*

Ett aktiebolag kan inte dömas för skattebrott men kan påföras skatteförhöjning. Har aktiebolaget påförts skatteförhöjning kan man i samma ärende kräva straff för personer i aktiebolaget som har bestämmanderätt. Skatteförhöjningen är numera jämställd med straffrättsligt straff. Detta är en relativt ny rättspraxis som baserar sig på Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna. I Finlands grundlag säkerställs en rättvis rättegång (21§ i grundlagen) och att de grundläggande

rättigheter och mänskliga rättigheter tillgodoses (22§ i grundlagen). (Skatt.fi, *Principen ne bis in idem och beskattningen: man får inte straffas två gånger för samma sak*)

4.3 Förhandsavgörande av beskattning

Den skattskyldige kan ansöka skriftligen ett om förhandsavgörande från skatteförvaltningen i de flesta skattefrågor som gäller inkomstbeskattningen. I ansökan ska den aktuella skattefrågan framkomma som ärendet gäller. (Lag om beskattningsförfarande 8 kap 85§). Ett förhandsavgörande skall ansökas om skriftligen och det kan vara fritt formulerat men beslutet är avgiftsbelagt. Ett aktiebolag kan också be om muntlig handledning som då är avgiftsfri men inte bindande för beskattaren. (Skatt.fi, *Ansökan om förhandsavgörande och dispens-aktiebolag och andelslag*)

I ett förhandsavgörande kan man endast ansökas om de frågor som gäller aktiebolagets egen beskattning. Skulle det gälla frågor om allmän karaktär så kan inte ett bindande förhandsavgörande utges. För att skatteförvaltningen skall kunna ge ett riktigt och korrekt förhandsavgörande så krävs det att aktiebolaget ger en så bra beskrivning som möjligt om bakgrunden, delaktigheten, syftet av handlingen eller genom ett avtalsdokument. (Skatt.fi, *Ansökan om förhandsavgörande och dispens-aktiebolag och andelslag*)

Förhandsavgörandet meddelas för bestämd tid, gäller det inkomstbeskattningen är beslutet i kraft högst för det skatteår under det kalenderår som följer på meddelandet av förhandsavgörandet. (Lag om beskattningsförfarande 8 kap 85§) För att kunna tillämpa ett bindande beslut eller avgörande så förutsätter det att de verkliga förhållandena motsvarar det som beskrivits i ansökan. (Skatt.fi, *Ansökan om förhandsavgörande och dispens-aktiebolag och andelslag*)

4.4 Skattebesväröförfarande

Ett aktiebolag eller ett andelsbolag kan efter att inkomstbeskattningen är fastslagen söka ändring i beskattningen ifall de är missnöjda över skatteförvaltningens beslut. Detta kan även göras av alla som kan påverkas av beskattningen och det gäller också för den som ansvarar över att skatten skall betalas. För att göra en ändring i beskattningen så skall det lämnas in ett rättelseyrkande till skatterättelsenämnden om begäran om omprövning av skatteförvaltningens beslut. Oberoende om den som söker ändring i beskattningen är en privatperson eller om ändringen söks från ett aktiebolag skall det lämnas in ett skriftligt rättelseyrkande.

Stadgande i lag om beskattningsförfarande 18.12.1995/1558 reglerar ändringssökande i skattebeslut. Utgångspunkten är att alla slutliga skattebeslut kan överklagas. Endast för de överklagande som är till HFD har stadgats besvärösbegränsningar. (Andersson, 2006, s92)

Rättelseyrkande kan göras skriftligt fritt formulerad eller så kan skatteförvaltningens färdiga blankett *rättelseyrkande till skatterättelsenämnden (3308r)* användas.

(Skatt.fi, *Sökande av ändring i beskattning – aktiebolag och andelslag*). Ändringen i beskattningen kan sökas för ordinarie beskattning, rättelse i beskattningen, efterbeskattning eller för verkställd beskattning. (Skatt.fi, *Sökande av ändring i beskattning – aktiebolag och andelslag*)

Rättelseyrkande om ändring i inkomstbeskattningen skall innehålla vilket yrkande anhållan gäller och en motivering. För ett aktiebolag, andelslag eller stiftelse skickas begäran om omprövning till företagsskattebyrån. (Skatt.fi, *Sökande av ändring i beskattning – aktiebolag och andelslag*)

För att ett aktiebolag eller andelslag skall kunna göra ett yrkande om ändring i inkomstbeskattningen skall det göras inom fem år efter senaste beskattning har avslutats. Det räknas fem år från början av året efter att senaste beskattningen har avslutats. (Skatt.fi, *Sökande av ändring i beskattning – aktiebolag och andelslag*)

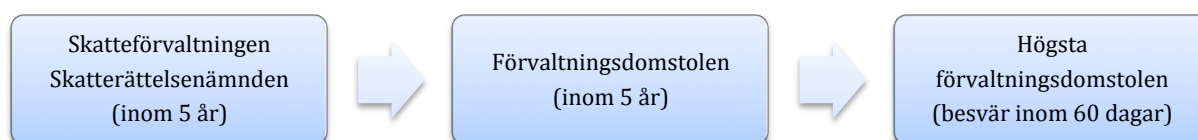
Exempel:

Kruka Ab's beskattning för skatteåret 2009 avslutats 31.10.2010. Ett rättelseyrkande som gäller skatteåret 2009 ska vara Skatteförvaltningen till handa senast 31.12.2015.

Har ett aktiebolag ansökt om ändring av beskattningen och har restskatt att betala bör aktiebolaget betala den påförda skatten inom utsatt tid. Detta oberoende om de har ansökt om ändring av beskattningen eller inte. Det som besvärsmyndigheten kan göra är att förbjuda eventuella utsökningar av skatter eller förorda om att utsökningen skall avbrytas. De eventuella dröjsmålsräntorna och skattetillägg som kan påföras skatten tillkommer på normalt sätt. (Skatt.fi, *Sökande av ändring i beskattning – aktiebolag och andelslag*)

Ett aktiebolag eller ett andelslag börjar med att först lämna in ett yrkande om ändring av inkomstbeskattningen till skatterättelsenämnden. Skulle aktiebolaget ännu vara missnöjd över beskattningsbeslutet så kan aktiebolaget föra yrkande vidare till förvaltningsdomstolen i form av besvär. Här gäller också regeln att yrkandet skall göras inom fem år räknat från början av året efter att beskattningen har avslutats.

Förvaltningsdomstolens beslut är inte i detta skede ännu slutgiltiga det finns ännu möjlighet att lämna in besvär till högsta förvaltningsdomstolen. För att kunna gå vidare med ett besvär angående beskattningsbeslut till högsta förvaltningsdomstolen krävs det att högsta förvaltningsdomstolen ger tillstånd till detta. Efter att ett aktiebolag har delgetts förvaltningsdomstolens beslut så har aktiebolaget 60 dagar på sig att gå vidare med beskattningsbeslutet. (Skatt.fi, *Sökande av ändring i beskattning – aktiebolag och andelslag*)

Figur 1. Rättelseyrkande om ändring av inkomstbeskattningen för aktiebolag

5 Skatterevision

Skatterevision eller med ett annat ord skattegranskning är en myndighetsverksamhet som regleras av lag om beskattningsförfarande, lag om förskottsuppbörd, mervärdesskattelagen och förordningar. (Skatt.fi, *God skatterevissionsed*).

"Den skattskyldige ska på uppmaning av Skatteförvaltningen, under skatteåret eller senare, i Finland för granskning uppvisa sin bokföring och sina anteckningar samt allt det material och all den egendom som hör till närings- eller förvärvsverksamheten, liksom också övrigt material och övrig egendom, som kan behövas för hans beskattning eller vid behandlingen av en ansökan om ändring i beskattningen" (Lag om beskattningsförfarande, 2 kap 14§)

Under en skatterevision utreds det om riktiga och tillräckliga uppgifter har lämnats in till skatteförvaltningen så att de skall kunna verkställa den lagstadgade beskattningen. (Skatt.fi, *God skatterevissionsed*). Vid en skatterevision sätts tyngdpunkten på den skattskyldiges verksamhet. De olika skatteslagen granskas genom att undersöka ett eller flera samtidigt. Fokus sätts på väsentliga frågor för ett kalenderår eller en räkenskapsperiod. Fokus kan också sättas på ett visst ärende eller ärendegrupp. Det görs också insamling och jämförelse med uppgifter från andra skattskyldiga en så kallad jämförelseuppgiftsgranskning (Lag om beskattningsförfarande, 3 kap 21§)

Jämförelseuppgiftsgranskningen är en skatterevision som har till syfte att samla in uppgifter från det granskade företags olika samarbetspartners och jämföra uppgifterna i beskattningen. En jämförelseuppgiftsgranskning kan också göras så att den som är föremål för granskningen själv får samla in de uppgifter som behövs och lämna dem till Skatteförvaltningen. Vilken omfattning en skatterevision får är helt beroende på hur stort företag det gäller och omfattningen av bokföringen. (skatt.fi, *Vilka skatterevisioner genomförs?*).

Innan en skatterevision inleds tar skattemyndigheten kontakt med det företag som skall granskas och kommer överens om tidpunkten. Skattemyndigheten meddelar det berörda företaget vilket år som skall granskas, vilket bokföringsmaterial och annat material som behövs. Det kan gälla bokföringsmaterial som huvudbok, bokslut,

verifikat, lönebokföring, protokoll, revisionsberättelse och rapporter från intern kontroll. (skatt.fi, *Vad sker i en skatterevision*)

5.1 Granskningsprocessen

En skatterevision kan göras heltäckande eller också kan endast vissa utvalda delar granskas.

Det som i huvudsak granskas är om affärsverksamheten och bokföringen svarar mot varandra. Stämmer bokföringen överens med den inlämnade skattedeklarationen till Skatteförvaltningen har skattelagstiftningen efterföljts.

Skatterevisionen inleds med en diskussion mellan företaget och skattemyndigheten för att redogöra skatterevisionens syfte. Målet är att försöka få en helhetsbild av företagets affärsverksamhet och bokföring och hur beskattningsärenden har skötts. (Skatt.fi, *God skatterevisionssed*)

Skatterevisionen avslutas med en diskussion mellan företaget och skattemyndigheten där de går igenom de observationer som gjorts under skatterevisionen och man kommer överens om hur oklarheter skall utredas och hur fortsatta åtgärderna skall utföras. Det kan vara information med handledning om debitering av skatter, skattelättnader och möjlighet till betalningsarrangemang och också besvärsmöjligheter. (Skatt.fi, *God skatterevisionssed*)

Efter att skatterevisionen är avslutad så skrivs det en rapport i form av skatterevisionsberättelse. Syftet är att skatterevisionsberättelsen skall beskriva vilka iakttagelser som inverkar på beskattningen och vilka åtgärder som föreslås som skall vidtas.

Skatterevisionsberättelsen skall innehålla uppgifter om den skattskyldige och uppgifter om verksamheten. Det skall finnas uppgifter på vilket bokföringsmaterial och annat materialet som har granskats och hur utredningen har gått till väga och vilka eventuella fel och brister som har hittats. Varje skatteslag skall ha ett eget avsnitt där det beskrivs vad som iakttagits. Det skall även bifogas en felförtäckning

för varje räkenskapsperiod enligt skattelaget. Det skall också redogöras för de ärenden och synpunkter som den skattskyldige har presenterat eller inte godkänt.

Skatterevisionsberättelsen skall godkännas av skattemyndigheten och efter det skickas den till den skattskyldige som har möjlighet att bli hörd. Har det föreslagits åtgärder i skatterevisionsberättelsen skall den skattskyldige alltid bli hörd. Ibland kan det vid en skatterevision framkomma sådana omständigheter som kräver att skattebrottmål eller säkringsåtgärder inleds omedelbart. (Skatt.fi, *God skatterevisionsred)*

6 Undersökning

För att sammankoppla och komplettera min teoridel i examensarbetet med hur det fungerar i praktiken har jag använt mig av kvalitativ undersökningsmetod genom intervjuer. Valet av respondenter i undersökningen är utvalda för att de i sitt arbete kommer i kontakt med små aktiebolag och deras ägare, är ägare eller har från myndighetsperspektiv erfarenhet av utdelning av medel i aktiebolag.

Intervjuerna är fyra till antalet. Undersökningen bestod av öppna frågor som besvarades fritt och där jag kunde anpassa följdfrågorna till svaren. Jag har använt mig av telefonintervju, e-post och en intervju ansikte mot ansikte. Målet med intervjuerna var att få svar på forskningsfrågorna i detta arbete.

- Finns kunskap hos aktieägare i små aktiebolag om hur medel eller andra förmåner kan delas ut
- Är uppkomsten av förtäckt dividend känt för aktiebolags ägare
- Vilka är konsekvenserna vid förtäckt dividend och är de kända för aktieägarna

6.1 Intervjuresultat

Intervju 1

Den första intervjun är med Johansson på Skatteförvaltningen.

Johanssons erfarenhet från Skatteförvaltningen om utdelning av medel i små aktiebolag:

Nuförtiden verkar alla vara välinformerade och aktiebolagen har oftast bokförare som är kompetenta och på det sättet blir bolagen medvetna om hur de kan dela ut medel ur bolaget eller andra förmåner lagligt. Förr var det något enstaka enmansaktiebolag, där aktieägaren själv sysslade med bokföringen som gjorde misstag av okunskap, t.ex. tog ut pengar för eget bruk (privatuttag) såsom man gör i andra bolagsformer. Sen finns det förstås olika tolkningsfrågor, men många begär förhandsbesked om de misstänker att det kan bli fråga om förtäckt dividend. Personbeskattningen får information från företagsbeskattningen för att kunna verkställa aktieägarnas beskattning.

Skattemyndigheterna upptäcker oftast förtäckt dividend vid en granskning av något annat, det vill säga att de inte letar specifikt efter förtäckta dividender. Vad som gör att de startar en skattegranskning är sekretessbelagt. Detsamma gäller processen för skattegranskning.

Johansson hänvisade till det fakta som finns om förtäckt dividend, skattegranskning och skattepåföljder till deras nätsida skatt.fi. Enskilda fall kunde hon inte kommentera eller berätta något om på grund av sekretessen. Johansson beskrev kortfattat om att man kunde besvära sig i skatteärenden och att man kan be om förhandsbesked med utlåtande angående beskattningsfrågor.

Intervju 2

Den andra intervjun är med C. Pökelmann. Hon är revisor som startat eget företag och jobbar som konsult.

Hennes erfarenhet om förtäckt dividend är att det är sekretessbelagt. Om det har varit frågan om gränsfall där skattegranskning har kunnat undgå så vill nog ingen tala om det ifall fallet inte ännu är så gammalt att beskattaren ännu kan undersöka det.

I sitt arbete brukar hon berätta för sina klienter om hur olika händelser kan tolkas, det vill säga hurvida priset mellan ägare och bolag tolkas som inte är marknadsmässigt eller gängse värde.

I små bolag känner inte klienterna till paragrafen om förtäckt dividend, att den finns och vad paragrafen innebär.

Då hon jobbar som konsult med ekonomiechefsuppdrag så gör hon bland annat underlag för styrelsebeslut. Det kan handla om småföretag som ombildats till aktiebolag från enskild näringsidkare vilket leder till att bolaget skattemässigt är ett skilt subjekt och man noggrant måste verifiera att rätt marknadspris används vid alla transaktioner mellan ägare och bolag. Det kan handla om räntor på lån, pris på bil eller tomt etc. som överlåts eller överförs av den ena till den andra. God verifikation är viktigt där värderingen fastställs ur externa källor. Gällande sådana händelser får hon förklara varför regeln är korrekt och rättvis.

I styrelsen för större bolag är det styrelsen som behöver informationen och som oftast är sammansatt av personer med olika bakgrund. I praktiken är det viktigt att inga transaktioner med ägare görs som inte ekonomiechef och verkställande direktören känner till. Beslutsprocesserna bör fånga upp dessa för att det skall göras kontroll av prissättning.

Intervju 3

Den tredje intervjun som jag gjorde var med skattesakkunnig C. Nordlund från OP-Filia Oy Ab /Notariatcentralen.

Nordlund har inte i samband med skattegranskningar handhaft ärenden gällande förtäckt dividend. Men att det har funnits fall där det rör sig kring felaktig prissättning, där ägaren köpt egendom från sitt bolag till för lågt pris och därmed ansetts få en fördel. Detta har beskattats som förtäckt dividend och bolaget har även påförts skatteförhöjning. Fall där ägaren tvärtom sålt privat egendom till bolaget för ett överpris har uppkommit.

Det kanske inte alltid är fråga om att lura skattebyrån, utan mera handlar om okunskap hos aktieägaren. Det gäller oftast mindre aktiebolag där en person ensam eller tillsammans med sin äkta hälft äger hela aktiestocken. Detta par kanske inte

alltid inser betydelsen av att kunna bevisa värdet på egendomen och att göra det i tid, det vill säga innan man verkställer ett köp eller en försäljning. Att i efterskott visa egendomens gängse värde vid överlåtelsepunkten är inte alltid helt enkelt. Eftersom det kan vara relativt lång tid mellan överlåtelsepunkten och den dag beskattaren börjar utreda ärendet och vid det tillfället kan egendomen ha renoverats och således ökat i värde.

Intervju 4

Fjärde och sista intervjun gjorde jag med en företagare till ett aktiebolag. Hen ville i detta arbete vara anonym.

Aktiebolaget har verkat i snart 18 år och har tolv anställda. Vid behov köper de in utomstående tjänster. Hen är ensam ägare till alla aktier i aktiebolaget.

Hen känner till på vilka sätt ett aktiebolag kan dela ut medel och förmåner ur bolaget. Hen känner även till på vilka sätt hen kan lyfta medel ur bolaget eller så påminner bokföraren om det.

Hen berättade att hen känner till vad förtäckt dividend är och inte har gjort sådana utbetalningar av medel från bolaget som kan tolkas som förtäckt dividend som hen är medveten om. Hen lyfter själv lön från bolaget. De år som aktiebolagets resultat gett vinst delas en del av vinsten ut som dividend och resten av vinsten går tillbaka in i bolaget i form av investering i form av utbyggnad av kontor/lager och anskaffningar av maskiner. Aktiebolaget har inte ännu blivit skattegranskat men hen menade att eftersom de har en jämn omsättning, sköter sina betalningar till skattemyndigheterna så finns det kanske inget skäl till att just de skulle granskas. Aktiebolaget anlitar också en kompetent företagare som sköter om aktiebolagets bokföring och löner så att allting skall gå rätt till.

När aktiebolaget var nytt så införskaffade företaget en sommarstuga som användes av aktieägarens familj. Några år efteråt köpte aktieägaren sommarstugan för privat bruk av företaget. Då hade hen hjälp av utomstående värderare så att marknadsvärdet skulle bli rätt.

Vid senaste revision av bokslutet hade revisorn gett anmärkning gällande det att aktiebolaget hade gett lån till en nära familjemedlem. I revisionsberättelsen hade revisorn gjort följande anmärkning: *"Utan inverkan på utlåtande ovan, framför jag som anmärkning att bolaget har gett aktieägarlån i strid med stadgande i aktiebolagslagen, vilket i sin tur kan leda till skadeståndsansvar"*.

6.2 Analys och kritisk granskning

Skatteuppgifternas offentlighet och sekretess regleras i lagen om offentlighet och sekretess (30.12.1999) då det gäller beskattningsuppgifter. I vår förvaltning är huvudregeln att handlingarna är offentliga och när det gäller beskattningen är de det motsatta. Största orsaken är att det i beskattningshandlingarna kan finnas känsliga uppgifter om den skattskyldiges person eller ekonomiska ställning. Sekretess tiden för beskattningshandlingar är 50 år. (Andersson, 2006, s95)

De uppgifter som är offentliga är den beskattningsbara förvärvsinkomsten vid statsbeskattningen, den beskattningsbara kapitalinkomsten vid statsbeskattningen, den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen, inkomstskatter, kommunalskatt och de debiterade skatterna och avgifterna. De belopp som också är offentliga är sammanlagda lopp för förskott och de belopp som skall betalas eller återbetalas vid skatteuppbörden. (BFörfl 2kap 5§)

Redan i ett tidigt skede insåg jag att de som kommer direkt i kontakt med förtäckt dividend i praktiken inte kunde säga så mycket om förtäckt dividend och processen kring detta, med hänsyn till att alla ärenden är sekretessbelagda. Även andra som i sitt arbete kan komma i kontakt med förtäckt dividend kan endast diskutera i allmänna ordalag. Det var också svårt att få respondenter som kunde svara på frågor om förtäckt dividend. De som visste mest om processen om förtäckt dividend var Skatteförvaltningen som på grund av sekretess inte kunde säga så mycket om förtäckt dividend, då det inte gällde frågor kring inkomstbeskattningen som i viss del är offentliga. Skatteförvaltningen hänvisade till deras officiella nätsida som innehåller mycket fakta och information angående skattefrågor och som har varit till stor hjälp i detta arbete.

De enda slutliga resultatet av skattegranskning gällande förtäckt dividend framkom genom rättsfall som gått ända till högsta förvaltningsdomstolen. Rättsfallen har handlat om att det oftast varit frågan om fel prissättning eller att en delägare eller anhörig fått en förmån i egenskap av delägare och det har påförts skatteförhöjning.

När jag jämför resultaten med aktiebolagsägaren, de som i sitt arbete kommer i kontakt med små aktiebolag och skattemyndigheten så visar det att små aktiebolag är medvetna om hur medel ur bolaget får delas ut lagligt och vad aktiebolagslagen säger. De är även medvetna om vad det menas med förtäckt dividend och att ingen är medvetet ute för att lura skattemyndigheterna. Dock visar den påfallande stora mängden rättsfall angående förtäckt dividend att det förekommer.

Det som också framkom i intervjuerna att ingen vill prata om förtäckt dividend bara i allmänna ordalag och de som jobbar med det är rädda att de skall bryta tystnadsplikten gentemot kunderna.

Aktiebolags ägare skulle inte ha sagt så mycket som hen gjorde om inte hen och bolaget fick vara anonymt i detta arbete. Det som framkom i min intervju med aktiebolags ägare var att hen hade bra kunskap om sitt bolag och kände väl till hur medel ur bolaget kunde utbetalas.

Det intressanta när det gäller skattegranskningen och processen kring detta är att det inte genast leder till en skattepåföljd. Granskningen kan i många fall leda till information med handledning om debitering av skatter, skattelättnader och möjlighet till betalningsarrangemang. Ett bolag kan efter en skattegranskning också besvära sig mot skattebeslutet.

Syftet i arbetet var att undersöka hur stor kunskap små aktiebolag har om möjligheten att dela ut medel ur bolaget. Det aktiebolaget som var med i undersökningen var medveten om hur man kan dela ut medel ur bolaget enligt aktiebolagslagen och hur man inte får göra. Det kan ha att göra med att företaget redan verkat i 18 år. För att få en mera tillförlitlig undersökning kunde det varit flera aktiebolag med i undersökningen och samma fråga borde ha riktas till nya aktiebolag som ännu inte har så lång erfarenhet av att dela ut medel ur bolaget. Det som blev ett

känsligt ämne i undersökningen var frågan om förtäckt dividend där ingen egentligen ville svara på frågan.

7 Slutsatser och sammanfattning

Ett aktiebolag regleras av aktiebolagslagen som ger strikta regler för på vilket sätt ett bolag kan dela ut vinstmedel ur bolaget. Sker det på andra sätt än vad lagen säger är det otillåtna utbetalningar. Den vanligaste formen av utbetalning av vinstmedel från ett bolag är i form av dividend. Aktiebolagets styrelse ger förslaget om utdelning och bolagstämman bestämmer om utdelningen. Andra sätt att utbetala medel ur ett bolag är i form av utbetalning av en fond, minskning av aktiekapitalet, förvärv eller inlösen av egna aktier eller då bolaget upplösts och avregistreras. Ett aktiebolag kan även betala ut medel i form av lön för arbetsinsatser som vilken arbetsgivare som helst. Vinstutdelningen regleras i aktiebolagslagen i huvudsak för att säkra aktiebolagets aktiekapital och annat bundet kapital och försäkra sig om bolagets fortsatta verksamhet.

Delar ett aktiebolag ut en sådan förmån av penningvärde på basen av delägarskap och där prissättningen väsentligt avviker från det normala kan det klassas som förtäckt dividend. Förutsättningen är att delägarskapet skall vara betydelsefullt. Beskattningsmässigt behöver det inte vara avsiktligt utan det kan även röra sig om prissättnings fel. Förtäckt dividend leder alltid till skattepåföljder.

Ett aktiebolag som är osäker på beskattningen i enskilda ärenden kan få ett förhandsavgörande i de frågor som rör aktiebolagets egen beskattning från skatteförvaltningen. Efter att inkomstbeskattningen är fastslagen kan ett aktiebolag söka ändring i beskattningen ifall de är missnöjda över skatteförvaltningens beslut.

Skattegranskning (skatterevision) är en myndighetsverksamhet. Den skattskyldige ska på uppmaning av skatteförvaltningen under skatteåret uppvisa bokföring och annat material som hör till näringsverksamheten. Det som skatteförvaltningen ser på

i stora lag är om riktiga och tillräckliga uppgifter har lämnats in till skatteförvaltningen så att den lagstadgade beskattningen skall kunna verkställas. Tyngdpunkten är på den skattskyldiges verksamhet så att skatteförvaltningen skall få en helhetsbild av bolaget. För ett aktiebolag kan en skattegranskning också ses som en resurs där oklarheter kan diskuteras. Aktiebolaget kan få information med handledning gällande skattefrågor. Det kan röra sig om möjligheter med betalningsarrangemang, skattelättnader och även besvärsmöjligheter.

Syftet med examensarbetet var att undersöka hur stor kunskap små aktiebolag har om möjligheterna att dela ut medel ur bolaget och om det finns en benägenhet att olagligt dela ut medel ur bolaget, så kallad förtäckt dividend. De som deltog i undersökningen visade att det finns en god medvetenhet hos små bolag hur de på lagligt vis kan dela ut medel ur bolaget. Den påfallande stora mängden rättsfall visar på motsatsen att förtäckta förmåner i många fall förekommer.

Källförteckning

Andersson, E. (2006), *Inledning till skatterätten*, Helsingfors, Talentum

Kåla, C. (2014), *Skatteförfattningarna 2014*, Helsingfors: Talentum media

Skatt.fi. *Ansökan om förhandsavgörande och dispens – aktiebolag och andelslag*

<https://www.vero.fi/sv->

[FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Forhandsavgorande_eller_dispens](#) (Hämtat 10.10.2014)

Skatt.fi. *Dividender*

<https://www.vero.fi/sv->

[FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Rantor_och_dividender/Dividender\(30848\)](#) (Hämtat 15.9.2014)

Skatt.fi. *Dividender från ett onoterat bolag*

<http://www.skatt.fi/sv->

[FI/Personkunder/Placeringar/Aktier_och_dividender/Dividender_fran_ett_onoterat_bolag\(14746\)](#) (Hämtat 15.9.2014)

Skatt.fi. *Förtäckt dividend*

<https://www.vero.fi/sv->

[FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Fortackt_dividend\(10308\)](#)
(Hämtat 15.9.2014)

Skatt.fi. *God skatterevisionssed*

<http://www.skatt.fi/sv->

[FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Ovrig_beskattning/God_skatterevisionssed\(33894\)](#)
(Hämtat 18.9.2014)

Skatt.fi. *Inkomstbeskattning – aktiebolag och andelslag*

http://skatt.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Inkomstbeskattning

(Hämtat 5.10.2014)

Skatt.fi. *Principen ne bis in idem och beskattning: man får inte straffas två gånger för samma sak*

[http://vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Principen_ne_bis_in_idem_och_beskattning\(30338\)](http://vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Principen_ne_bis_in_idem_och_beskattning(30338)) (Hämtat 5.10.2014)

Skatt.fi. *Rättelseyrkande till skatterättelsenämnden (3308r)*

http://vero.fi/download/Rattelseyrkande_till_skatterattelsenamnden_blankett/{C61B3350-4FF4-49BD-B8A9-04E83BB6BEF2}/5419 (Hämtat 11.10.2014)

Skatt.fi. *Sökande av ändring i beskattningen – aktiebolag och andelslag*

http://vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Sokande_av_andring
(Hämtat 10.10.2014)

Skatt.fi. *Vad sker i en skatterevision?*

[http://www.skatt.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Skattegranskning/Vad_sker_i_en_skatterevision\(14537\)](http://www.skatt.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Skattegranskning/Vad_sker_i_en_skatterevision(14537)) (Hämtat 18.9.2014)

Skatt.fi. *Vilka skatterevisioner genomförs?*

[http://www.skatt.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Skattegranskning/Vilka_skatterevisioner_genomfors\(14539\)](http://www.skatt.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Skattegranskning/Vilka_skatterevisioner_genomfors(14539)) (Hämtat 18.9.2014)

Raunio & Romppainen & Ukkola & Kotiranta, (2010). *Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä*. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy

Tomperi, S. (2012). *Bokföring i praktiken*. Helsingfors: Juvenus Print-Suomen Yliopistopaino Oy

Finlands författningssamling

Aktiebolagslag 21.7.2006/624

Bokföringslagen 30.12.1997 / 1336

Finlands grundlag 11.6.1999 / 731

Inkomstskattelag 30.12.1992/1535

Lag om beskattningsförfarande 18.12.1995/1558

Lag om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter 30.12.1999/1346

Lag om ändring av 29 § lagen om beskattningsförfarande

Strafflag 19.12.1889 / 39

Intervjufrågor

Bilaga 1

Intervjufrågor för intervju 2 och 3

1. Finns det kunskap hos små aktiebolag om hur medel kan betalas ut?
2. Är uppkomsten av förtäckt dividend känt för bolagets ägare?
3. Känner bolagets ägare till vilka konsekvenserna är vid förtäckt dividend?
4. Har ni erfarenheter eller kommit i kontakt med förtäckt dividend?

Intervjufrågor för intervju 1

1. Finns det kunskap hos små aktiebolag om hur medel kan betalas ut?
2. Är uppkomsten av förtäckt dividend känt för bolagets ägare?
3. Känner bolagets ägare till vilka konsekvenserna är vid förtäckt dividend?
4. Har ni erfarenheter eller kommit i kontakt med förtäckt dividend?
5. På vilket sätt upptäcks förtäckt dividend?

Intervjufrågor för intervju 4

1. Känner ni till på vilka sätt ett aktiebolag kan betala ut medel ur bolaget?
2. På vilka sätt betalar ni ut medel ur ert bolag?
3. Känner ni till förtäckt dividend?
4. Har ni erfarenhet eller kommit i kontakt med förtäckt dividend?

**RÄTTELSEYRKANDE
TILL SKATTERÄTTELSENÄMNDEN**

Namn		Personbeteckning eller FO-nummer
Näradress	Postnummer och -anstalt	Telefon
Beskattningskommun		
Makes/makas namn		Personbeteckning eller FO-nummer

Beskattning där ändring söks	Skatteår/skatteåren	
	Beskattningsbeslutets/Debetsedelns nr	Skatteår
☐ Ordinarie beskattning	-	
☐ Rättelse av beskattningen/Skatterättelse/Efterbeskattning	-	
☐ Ånyo verkställd beskattning	-	
☐ Arvbeskattning/Gåvobeskattning Arvlåtarens/Gåvogivarens namn	-	
☐	-	
☐	-	

Yrkanden

Fortsätter på baksidan

Motiveringar

Bilagor	st	☐ Fortsätter på baksidan
Datum	Underskrift	Inlämnad
		/ 20